

Kamil Kocurek

**Graficzny komentarz rzeczywistości.
Odpowiedź na świat zastany na bazie
własnych doświadczeń i obecnych ograniczeń.**

Rozprawa doktorska

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Wydział Grafiki

Promotor: prof. ASP dr hab. Magdalena Hanysz-Stefańska

Gdańsk 2020

Abstrakt

Niniejsza dysertacja przedstawia problem dotyczący istnienia granic w grafice oraz w rzeczywistości otaczającej autora, a zarazem przybliża kwestię ich płynnego przepływu i zacierania się. Celem poniższej pracy jest charakterystyka efektów badań, eksperymentów twórczych i ideowych nastawionych na określenie granic poznania, możliwości twórczych i technologicznych związanych z podjętą tematyką prac graficznych. Subiektywne wrażenia i doświadczenia wynikające z analizy osobistego procesu twórczego i graficznej ścieżki, pozwoliły autorowi na uświadomienie problematyki funkcjonowania realnych i fikcyjnych barier, horyzontów i ograniczeń, a co za tym idzie, terytorium własnych doświadczeń i możliwości determinujących otaczającą rzeczywistość zastaną. Przedstawiona rozbudowana warstwa znaczeniowa i symboliczna, prowokuje u autora określone formy graficzne i wizualne efekty. Chęć porządkowania przestrzeni artystycznej pozwala na dyskurs z funkcjonującą i zmaterializowaną potrzebą ustanawiania granic i ograniczeń leżącą u podłoża ludzkiej egzystencji.

Autor rozprawy doktorskiej wchodzi, z wykorzystaniem własnych środków ekspresji, w relacje z symboliką współczesnych, materialnych barier oraz zadaje pytanie o ich sens istnienia. Graficznie odpowiada na ich materialny byt, a zarazem nawiązuje do przetworzonego ideologicznego i metaforycznego kontekstu testów zderzeniowych, poligonu, elementów placu zabaw i obozu. Tłem podjętej warstwy konceptualnej są problemy postępującej fikcjonalizacji cyfrowej i zarazem zacierających się granic pomiędzy realnym a zainscenizowanym przekazem wizualnym. Podjęta tematyka wchodzi w obszar napotkanych wydarzeń obnażających kruchość ludzkiej egzystencji, jak również słabość globalnej cywilizacji. W obliczu nowych zagrożeń współczesności, wobec nowo wytyczonych granic i ograniczeń, życia w izolacji w czasie trwania pandemii, przybiera zupełnie nowego kontekstu.

W kontekście grafiki artystycznej, przedstawione zostały horyzonty technologiczne i ideowe umożliwiające dokonanie ekspansji, rekonfiguracji przestrzeni formalnej, materialnej i ideowej nas otaczającej. Przybliżona została koncepcja i estetyka grafik zaprojektowanych w nowatorski sposób, funkcjonującej w odniesieniu do zaimplementowanej cyfrowej technologii w obszar tradycyjnego warsztatu wkłęsłodrukowego. Przedstawiona w rozprawie doktorskiej idea kompozycji graficznych, materializuje się w cyklu prac poprzez konsekwentnie budowaną formę grafik, funkcjonujących ze sobą w zwielokrotnionej ilości wydruków. Rozbudowane, modułowe, zmienne w kształcie i wręcz nieograniczone rozmiarowo instalacje graficzne, stały się swoistym przekroczeniem technologicznych i wielkościowych ograniczeń jakie napotkał autor. Forma i struktura kompozycji graficznych opisanych w powyższej dysertacji pozwala na ukazanie głębi, złudnej przestrzeni, a jednocześnie daje możliwość wręcz nieograniczonego rozrostu powierzchni grafik za pomocą metod powielania identycznych modułów bez potrzeby ich

dostosowywania i przekształcania. Podjęte działania funkcjonują niejako jako dowód na istnienie cyfrowego przełomu czasów współczesnych w służbie tradycyjnej grafiki oraz świadome wykorzystanie i poznanie postcyfrowych możliwości i sposobów obrazowania. Wszczęta problematyka dotycząca poszerzania horyzontów technologii graficznej druku wkłęsłego uzmysłowia, iż granice techniczne lub ideologiczne są możliwe do przekroczenia zarówno dla samego autora, jak i pozostałych osób tworzących w obrębie grafiki artystycznej. Ukazana transgresywna struktura grafiki oraz dyskurs tradycyjnych technik graficznych wraz z współczesnymi dokonaniem technologicznymi, materializuje się w swobodnej interpretacji graficznych norm.

Niniejsza analiza zwraca uwagę na wartości stosowania cyfrowych technologii, będąc subiektywną wykładnią problemów współczesnej grafiki. Autor, śledząc najnowsze graficzne dokonania funkcjonujące na pograniczu technik i metod, dokonuje pewnego rodzaju podsumowania aktualnej kondycji polskiej i światowej grafiki. Wzajemnie się przenikające, transgresywne aspekty grafiki, jej nowe terytoria, budujące nowe wzorce oraz nową artystyczną wymowę, odnoszą się w sposób bezpośredni do kontekstu świata współczesnego, w którym tak ogromną rolę odgrywa technologia cyfrowa i eksperymenty z nią związane. Zatem niezwykle istotna część tej pracy pisemnej została poświęcona graficznej ścieżce, wnikliwej analizie osobistego procesu twórczego, a także kwestii istnienia granic i transgresji we współczesnej grafice artystycznej. Świadczy to o specyficznym, wręcz intermedialnym charakterze grafiki, która często przekracza swoje własne granice. Nakreślona świadomość przełomu cyfrowego wraz z towarzyszącą jej dynamiką rozwoju, różnorodnością metod i technik wizualnego obrazowania grafiki, sprzyja mieszanii i przenikaniu się różnorodnych wartości.

Przedstawiona i konsekwentnie realizowana struktura estetyczna cyklu prac graficznych, obrazuje nowe środki wyrazu bazujące na sposobach transferu cyfrowych projektów na powierzchnie matryc wkłesłodrukowych. Eksperymenty oraz graficzne transfiguracje wykorzystujące przenikające się obszary tradycyjnych i cyfrowych technologii oraz efektów graficznych budują złudną trójwymiarową przestrzeń. Stanowią one dla autora ramę dla metaforycznego i symbolicznego komentarza rzeczywistości oraz opisu własnych doświadczeń. Zastosowany dialog z postępującą digitalną transfiguracją, zacieraniem granic i cyfryzacją życia współczesnego, zachęca do progresywnego spojrzenia na to co nowatorskie i niestereotypowe. Opisane badania, geneza, rekonesans twórczy i proces materializacji koncepcji w postaci cyklu prac graficznych przybliżają specyfikę podjętych decyzji. Określona ścieżka pracy twórczej i badawczej rozprawy doktorskiej, wyznacza drogę poznawczą poruszającą kwestię fikcyjnych barier, horyzontów i ograniczeń. W niezwykle istotny sposób przedstawione zostały relacje z erą postcyfrową wytyczające horyzont badań naukowych oraz recepcje własnej twórczości. Uzupełniające się relacje tworzą pewnego rodzaju kompromis nowoczesności i historycznego zaplecza grafiki warsztatowej. Natomiast swoiste wnikanie grafik w nowe przestrzenie, staje się jedną z progresywnych dróg, zmierzających ku konstruowaniu nowej graficznej rzeczywistości, otwartej na jej transgresywne i interdyscyplinarne terytoria.

Abstract (ang)

This dissertation presents the problem of the existence of blurring boundaries in graphic art and in the reality surrounding the author. The purpose of the thesis is to indicate the results of research, innovative and ideological experiments focused on determining the boundaries of cognition, creative and technological possibilities related to the subject of graphic works. Subjective observations resulting from the analysis of the personal creative process and graphic path allowed the author to become aware of real and fictional limitations in his work. His personal experience and factors determining the surrounding reality contributed to the extensive semantic and symbolic layer which provoked the usage of specific graphic forms and visual effects. The willingness to organize the artistic space might be compared to the need of establishing boundaries and limitations which is the essential feature of human nature.

Thanks to taking advantage of personal means of expression, the author of the doctoral dissertation uses the symbols of contemporary physical limitations and questions their existence. He presents these ideas in a graphical aesthetics. His works are a graphical response to this phenomenon and a simultaneous reference to the ideological and metaphorical context of crash tests, military training ground, the elements of a playground and a camp. The background of the conceptual layer depicted the problem of the progressing digital fictionalization and the blurring boundaries between real and staged visual message. The raised issue puts an emphasis on the fragility of human existence, as well as the weakness of global civilization. In the face of the contemporary threats in the world and newly established limitations, living in isolation during the pandemic conveys a completely new message.

In the context of artistic graphics, horizons of thought and technology were presented. Thanks to their usage one may define the expansion, reconfiguration of the formal, physical, and ideological space that surrounds us. The concept and aesthetics of graphic designs were introduced in an innovative way with the purpose of proving that the digital technology will have an impact on the traditional intaglio printmaking technology. The idea of graphic compositions presented in the doctoral dissertation was reflected in the form of graphics linked together in a multiplied number of prints. Extensive, modular, variable in shape and almost unlimited in size graphic art installations contributed to the breakthrough in the technological and size limitations encountered by the author. The form and structure of graphic compositions described in the dissertation allows the author to present the depth of illusory space, and at the same time gives the possibility of an unlimited extension of graphic surface by multiplying identical modules without the need to adapt and transform them.

The unlimited extension of graphic surface is also provided as evidence of the existence of the digital breakthrough in modern times which serves traditional graphics

and is characterised by the conscious selection of post-digital imaging possibilities and methods of imaging. The indicated issue of broadening of the horizons of intaglio print-making technology proves that it is possible to overcome the technical and ideological boundaries both for the author himself and for other artists creating their artworks within the artistic graphics. The transgressive graphic structure and the discourse of traditional graphic techniques together with modern technological achievements are reflected in the free interpretation of graphic norms.

This analysis, which is a subjective interpretation of the problems of modern graphics, accentuates the value of using digital technologies. The author, following the latest graphic achievements, techniques, and methods summarised the current condition of Polish and international graphics. The pervading, transgressive aspects of graphics and its new territories, which constitute of new artistic patterns, refer directly to the modern world. There is no doubt that nowadays, the digital technology and experiments related to them play a key role. Thus, a large part of the thesis was devoted to the graphic path, detailed analysis of personal creative process, as well as the issue of the existence of limits and transgression in the contemporary artistic graphics. This fact emphasises the specific, even intermedia character of graphics, which often exceeds its own boundaries. The awareness of the digital breakthrough along with its accompanying dynamics of development, the variety of methods and techniques of visual graphic imaging greatly contributes to the mutual permeating of various values.

The presented and consistently implemented aesthetic structure of the graphic works cycle illustrates new means of expression based on the methods of transferring digital projects to the surface of gravure matrixes. Experiments and graphic transfigurations using the permeating areas of traditional and digital technologies and graphic effects build an illusory three-dimensional space. Moreover, they serve as a metaphorical and symbolic commentary on reality and a description of author's own experience. The dialogue with progressive digital transfiguration, blurring boundaries and digitization of modern life encourage a progressive insight into what is innovative and non-stereotypical. The description of the creative process and the genesis of research are reflected in the form of a series of graphic works. They also make us familiar with the way of reasoning of the author. The deliberately chosen path of creative and scientific work of the doctoral dissertation raised the issue of fictitious boundaries, horizons, and limitations. The author analysed the significance of the post-digital era and its impact on the reception of his own artwork. The complementary historical and modern elements of graphic art proved that, when used together, they created a coherent whole of a graphic workshop. It brought the author to the conclusion that the infiltration of graphics into new spaces is the only progressive path aimed at constructing a new graphical reality open to its transgressive and interdisciplinary territories.